Begrotingswijziging 2023 Avres n.a.v. herverdeeleffecten gemeentefonds en effecten inflatie.

Samenvatting:

De oplopende inflatie en de herverdeling van het gemeentefonds geeft aanleiding voor het wijzigen van de op 7 juli jl vastgestelde begroting 2023. De meicirculaire 2022 van het gemeentefonds laat op het punt van de inflatie een tekort van 3,9% (= € 578.402) ten opzichte van de begroting zien. Indien de begroting hiervoor wordt gewijzigd kunnen de beleidsvoornemens in 2023 worden uitgevoerd.

De herverdeling/herijking van het gemeentefonds raakt de berekeningswijze van de gemeentelijke bijdragen omdat het gemeentefonds anders over de gemeenten wordt verdeeld. Bovendien worden sommige taken vanaf 2023 anders gefinancierd. Het gevolg is dat de financiering van re-integratie en begeleiding SW (totaal € 2.736.000.) vanaf 1 januari 2023 niet meer in de specificaties van het gemeentefonds staat. Vanwege het ontbreken van de specificaties zijn aanvullende afspraken over de financiering met de gemeenten nodig. Een andere wijze van financieren geeft een andere verdeelsleutel en resulteert in een hogere of lagere bijdrage. De herverdeling/herijking is bij Avres budgetneutraal. Analoog de systematiek van het gemeentefonds worden de voor- en nadelen ten opzichte van de huidige situatie over een periode van drie jaar uitgesmeerd. In onderstaande tabel staan de gevolgen voor de gemeenten en Avres:

Gemeente	totaal	herverdeling	overgangsregeling	inflatie 2023
Gorinchem	**-133.584**	329.344	-219.574	€ -243.354
Molenlanden	**-212.629**	-286.954	191.313	€ -116.988
Vijfheerenlanden	**-232.188**	-42.390	28.261	€ -218.059
totaal	-578.402	0	0	-578.402

Leeswijzer: de herverdeling pakt gunstig uit voor Gorinchem. Vanwege de overgangsregeling wordt het "voordeel" tijdelijk ten gunste van Molenlanden en Vijfheerenlanden verminderd. Voor 2024 bedraagt de overgangsregeling 50% van 2023. In 2025 eindigt de overgangsregeling en is de normale verdeelsleutel van toepassing.

Aanleiding:

De eerste aanleiding van de begrotingswijziging heeft betrekking op de herverdeling van het gemeentefonds.
Voor de uitvoering van gemeentelijke taken ontvangen gemeenten onder andere financiële middelen uit het gemeentefonds. Hiervan wordt ook een deel van de financiering van Avres betaald. De financiering van Avres sluit zoveel als mogelijk aan met de systematiek van het gemeentefonds.
Uit de meicirculaire 2022 blijkt dat de systematiek op enkele onderdelen is gewijzigd. Deze wijziging heeft geen gevolgen voor de omvang van het gemeentefonds. Het gemeentefonds wordt alleen anders verdeeld. Het onvermijdelijke gevolg hiervan is om vervolgens ook de gemeentelijke bijdragen voor Avres anders te verdelen. Deze herverdeling heeft alleen gevolgen voor de gemeentebegroting. De omvang van de begroting 2023 van Avres is op 7 juli 2022 door het algemeen bestuur vastgesteld en verandert niet.

De tweede aanleiding van de begrotingswijziging vindt zijn oorzaak in de oplopende inflatie.

De begroting 2023 van Avres gaat voor 2023 uit van 2,3% inflatie voor 2023 en 1,7% vanuit 2022. Volgens de meicirculaire 2022 wordt in 2023 een inflatie van 3,6% verwacht. En voor 2022 4,3%. Op basis van deze verwachting is de ontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2022 bijgesteld. Nu de omvang van de hogere inflatie in beeld is vraagt de verwachte situatie een begrotingswijziging bij Avres. De begroting 2023 van Avres, die uitgaat van 4% inflatie (2022 + 2023), is niet houdbaar. De verwachte inflatie over 2 jaar bedraagt namelijk 7,9% (=3,6%+4,3%). Het verschil in inflatiepercentages is 3,9% en bedraagt € 578.402. In de begroting 2023 en ook de meerjarenraming 2024-2026 van Avres ontbreekt de structurele ruimte om de gevolgen in verband met de hogere inflatie op te vangen.

Doel en belang van het voorstel:
Het voorstel beoogt :

- De financiering van de vastgestelde begroting 2023 op basis van nieuwe systematieken/gegevens van het gemeentefonds op onderdelen te vernieuwen en de effecten voor de deelnemers te minimaliseren.
- Wat betreft de inflatie het borgen van afdoende middelen voor de bedrijfsvoering.

Toelichting:
Het voorstel handelt over de volgende drie aspecten:

1. Het wijzigen van de verdeelsleutel als gevolg van de herverdeling/herijking gemeentefonds.
2. Het wijzigen van de financiering van WWB klassiek en begeleiding nieuwe doelgroepen en nieuw beschut.
3. De oplopende inflatie volgens de meicirculaire 2022.

De aspecten onder ad. 1 en 2 staan geheel los van het aspect onder ad 3.

Ad 1. Het wijzigen van de verdeelsleutel als gevolg van de herverdeling/herijking gemeentefonds.
De huidige verdeelsleutel (zie p.38 begroting 2023) is gebaseerd op zeven maatstaven van het gemeentefonds. Met ingang van 2023 verdwijnen er vier maatstaven en komt er één nieuwe maatstaf bij. Ook wordt de weging oftewel de uitkering van het bedrag van de maatsteven anders. De uitkering via de maatstaf loonkostensubsidie wordt bijvoorbeeld € 5.051 (was € 1.957). Het toepassen van de nieuwe maatstaven leidt tot onderstaande verschuivingen tussen de deelnemers. De verhoudingen/percentages worden namelijk anders en dat betekent dat ene deelnemer iets meer of juist iets minder betaalt.

De (technische) uitwerking van de verdeelsleutels (zie bijlage 1) geeft de volgende uitkomst:

Deelnemer	Nieuwe verdeelsleutel	Oude verdeelsleutel	Jaarlijks effect op financiële bijdrage
Gorinchem	42,07%	41,17%	€ 109.307 nadeel
Molenlanden	20,23%	20,36%	€ 16.190 voordeel
Vijfheerenlanden	37,70%	38,47%	€ 93.117 voordeel
Totaal	**100,00%**	**100,00%**	**Nihil (= budgetneutraal bij Avres)**

Tabel 1

Ad 2. Het wijzigen van de financiering van WWB klassiek en begeleiding nieuwe doelgroepen en nieuw beschut.
Eén van de doelstellingen van het gemeentefonds is vereenvoudiging. Zo is een aantal maatstaven verdwenen en ook is een aantal integratie-uitkeringen naar het algemene deel van het gemeentefonds overgeheveld. Dit algemene deel wordt onder het nieuwe regime volgens de nieuwe maatsta-

ven verdeeld. Naar het algemeen deel van het gemeentefonds zijn de middelen voor het begeleiden van nieuwe doelgroepen en nieuw beschut (totaal €695.919) overgeheveld. De uitkering via de maatstaf WWB klassiek (€ 2.040.590) wordt voortaan verwerkt in de vier maatstaven die vanaf 1 januari 2023 van toepassing zijn.

De consequentie van dit onderdeel van de meicirculaire 2022 is dat Avres de bekostiging in verband met WWB klassiek en nieuwe doelgroepen/nieuw beschut niet meer op de oude manier bij de deelnemers in rekening kan brengen. Het gaat volgens de begroting 2023 van Avres voor WWB klassiek om € 2.040.590 en bij het overhevelen voor het begeleiden van nieuw groepen om € 695.919. De benodigde financiering (totaal € 2.736.509) zit vanaf 2023 in de nieuwe maatstaven van het gemeentefonds. Verdiscontering van € 2.736.509 via de nieuwe maatstaven leidt tot volgende herverdeeleffecten ten opzichte van de bijdragen volgens de vastgestelde begroting:

Deelnemer	Herverdeling WWB klassiek	Herverdeling begeleiding nieuwe doelgroepen	Totaal
Gorinchem	€ 403.444 voordeel	€35.206 voordeel	**€ 438.650 voordeel**
Molenlanden	€283.664 nadeel	€19.481 nadeel	**€ 303.145 nadeel**
Vijfheerenlanden	€119.781 nadeel	€ 15.726 nadeel	**€ 135.507 nadeel**
Totaal	**nihil**	**nihil**	**Nihil (= budgetneutraal bij Avres)**

Tabel 2

Uit de tabel blijkt dat de herverdeling **geen** effect heeft op de begroting 2023 van Avres. Het blijkt voorts dat gemeente Gorinchem bij deze herverdeling voordeelgemeente is. De meest rechtse kolom van tabel 1 laat een tegenovergestelde uitkomst zien. Beide uitkomsten houden in zekere zin verband met elkaar. Via de te vervallen maatstaf WWB klassiek betaalde Gorinchem 61,84% voor WWB klassiek; Op basis van de nieuwe verdeelsleutel betaalt Gorinchem minder: 42,07%. Andere gemeenten meer. Zie onderstaande tabel,.

Gemeente	Uitkering wwb KLASSIEK	In %	In % volgens nieuwe verdeelsleutel
Gorinchem	1.261.994	61,84%	42,07%
Molenlanden	129.069	6,33%	20,23%
Vijfheerenlanden	649.527	32%	38%
totaal	**2.040.590**	**100%**	**100%**

Tabel 3

Omdat de middelen voor WWB klassiek totaal € 2.040.590 nu in de andere vier maatstaven zijn ondergebracht ontvangen de gemeente Molenlanden en Vijfheerenlanden via de nieuwe verdeelsleutel van het gemeentefonds respectievelijk 20,23% en 38%. En dat is meer ten opzichte van de situatie tot 2023.

Recapitulatie herverdeeleffecten:

Recapitulatie herverdeeleffecten	Totaal	Gorinchem	Molen-landen	Vijfheeren-landen
Herveeleffect nieuwe verdeelsleutel bijdrage bedrijfsvoerning	0	-109.307	16.190	93.117
Idem andere financiering maatstaf WWB klassiek	0	403.444	-283.664	-119.781
Idem overheveling vergoeding begeleiding Wajong e.d.	0	35.206	-19.481	-15.726
Totaal		**329.344**	**-286.954**	**-42.390**

Tabel 4

Overgangstermijn.
Bij het herverdelen van de uitkeringen in het gemeentefonds geldt een overgangstermijn van 3 jaar. Toepassing van deze termijn door Avres geeft bij de deelnemers een betere match tussen de ontvangen inkomsten uit het gemeentefonds en de financiële bijdrage aan Avres. Het voorstel is om de effecten over een periode van 3 jaar met de deelnemers afzonderlijk te verrekenen. In 2025 betalen de gemeenten volledig via de nieuwe verdeelsleutel. Tot 2025 wordt een korting of toeslag toegekend. Een en ander als volgt uitgewerkt:

Gemeente	Herverdeeleffect	compensatie 2023	compensatie 2024	compensatie 2025
		67%	33%	0%
Gorinchem (toeslag)	329.344	-219.574	-109.672	0
Molenlanden (korting)	-286.954	191.311	95.556	0
Vijfheerenlanden (korting)	-42.390	28.263	14.116	0
	0	0	0	0

Tabel 5

Een toeslag betekent een aanvullende bijdrage op de reguliere bijdrage. Een korting komt in mindering op de regulier verschuldigde bijdrage.

Ad 3. De oplopende inflatie volgens de meicirculaire 2022.
Uitgangspunt voor de begroting 2023 van Avres is de septembercirculaire 2021 geweest. Medio 2021 verwachtte het Rijk nog een lage inflatie. In de voorjaarsnota 2022 heeft het Rijk deze verwachting voor zowel 2022 als 2023 stevig moeten bijstellen. Het bijstellen van deze verwachting resulteert in een toename van het gemeentefonds. De gemeenten kunnen de gevolgen van de hogere inflatie op deze wijze verwerken in hun begroting.

Het verwerken van de inflatie op basis van de gegevens van de meicirculaire 2022 leidt tot een verhoging van de gemeentelijk bijdrage.

De hoge inflatie voor 2022 kan Avres op basis van de uitkomsten van de zomernota 2022 zelf binnen de begroting 2022 opvangen. Wat dit betreft vindt er geen nacalculatie ten laste van de gemeenten plaats. Echter omdat de effecten in verband met inflatie structureel van aard zijn, is bijstelling vanaf de begroting 2023 onvermijdelijk. De bijstelling vindt plaats op basis van de volgende gegevens:

	2022	2023
Loonvoet overheid meicirculaire 2022	4,3%	3,6%
Loonvoet Avres begroting 2022 resp 2023	1,7%	2,3%
Verschil loonvoet Avres versus loonvoet overheid obv meicirc 2022	2,6%	1,3%
Cumulatief verschil (2,6% en 1,3%)		**3,9%**

Tabel 5

De begrotingsomvang van Avres stijgt vanwege de hogere inflatie met € 578.402 en leidt voor de deelnemers tot de volgende hogere bijdrage aan Avres:

Bijdragen gemeenten 2023	totaal	Gorinchem	Molenlanden	Vijfheeren-landen
Voorstel nieuwe verdeelsleutel nav meicir-culaire	100,00%	42,07%	20,23%	37,70%
	€ 578.402	€ 243.354	€ 116.988	€ 218.059
Onderdelen vallende onder inflatie				
Gemeentelijke bijdragen bedrijfsvoering	3,9%	€ 12.094.300		€ 471.678
WWB Klassiek en begeleiding	3,9%	€ 2.736.510		€ 106.724
			totaal	€ 578.402

Tabel 6

In 2023 zullen de tarieven voor de diensten van Avres SW BV ook stijgen. Gedragslijn is om hiervoor de de CPI index van september T-1 voor gesubsidieerde instellingen en SW bedrijven te hanteren.

Conclusie en/of advies

Het aanpassen van de begroting 2023 is op basis van de uitkomsten van de meicirculaire 2022 onvermijdelijk. Deels is dit gevolg van hogere inflatie en deels van een andere verdeling van het gemeentefonds.

Kanttekeningen, risico's (Juridisch; Financieel, Communicatief) en beheersmaatregelen:

Financieel - gevolgen voor de diverse budgetten bij Avres

Met deze 1e begrotingswijziging 2023 stijgt de begroting van Avres met € 578.402. Omdat nog niet bekend is voor welke budgetten de inflatie van toepassing is, zal de extra bijdrage van de deelnemers als stelpost worden opgenomen. De definitieve verdeling vindt plaats bij de zomernota 2023.
Omdat sommige prijsverhogingen reeds in de begroting 2022 zitten, wordt van het bedrag van € 578.402 een bedrag van € 100.000 voor het afbouwen van het reeds ingeboekte voordeel (€ 750.000) op het BUIG budget ingehouden. Zodoende start in 2023 met het stapsgewijs afbouwen. Per saldo stijgt de begrotingsomvang met € 478.402. Dat tussentijds voor extra taken en/of beleidsintensivering een aanvullende bijdrage van de gemeenten kan worden gevraagd is gebruikelijk. Meestal worden hiervan extra middelen uit het gemeentefonds beschikbaar gesteld.

Risico

Het (incidentele) risico van een verder toenemende inflatie neemt Avres tijdens het begrotingsjaar normaliter zelf. Het weerstandsvermogen van Avres is voldoende om dit te financieren. Voor 2023 kan een extra bijstelling als gevolg de recent sterk oplopende inflatie niet worden uitgesloten. Op basis van de gegevens van de septembercirculaire 2022 wordt de begroting voor 2024 opgesteld. Hierbij wordt de structurele doorwerking van de hoogte van de inflatie vanaf 2022 meegenomen. Een eventueel tekort is incidenteel. Volgens de Macro-economische verkenning 2023 (augustus 2022) bedraagt de verwachte loonvoet voor 2022 4,8% en 2023 3,0%. Totaal 7,8%. Deze uitkomst ligt 0,1% onder de meicirculaire 2022. Het effect op het bijstellen van de begroting 2023 voor inflatie bedraagt € 14.831(=0,1% * € 14.831.000).

Communicatie

Dit voorstel is via overleg met de financieel contactambtenaren van de gemeenten opgesteld. Ter voorbereiding zijn diverse specificaties / berekening op basis van de meicirculaire en begrotingen van Avres beschikbaar gesteld. Per 5 augustus 2022 resteerden vanuit gemeenten geen openstaande vragen. Bij het overleg werd aangegeven dat andere grote GR'en ook een begrotingswijziging overwegen en deze waarschijnlijk in het najaar of in 2023 aanbieden. De keuze van Avres om nu met een voorstel te komen houdt onder meer verband met de P&C cyclus bij gemeenten.

Bijlage 1

Verdeelsleutel nieuw en oud:

De berekening van de nieuwe verdeelsleutel die vanaf de begroting 2023 van toepassing wordt:

Nieuwe clusterindeling participatie EENHEDEN	bedrag per eenheid (exclusief uitkeringsfactor)	Gorinchem	Molenlanden	Vijfheerenlanden
bijstandsontvangers	€ 5.051,46	847,50	305,56	702,59
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	€ 1.021,82	271,05	184,31	255,87
huishoudens met een laag inkomen met drempel	€ 347,10	3.805,60	2787,30	4.304,18
loonkostensubsidie	€ 5.051,46	77,94	62,59	62,59

Uitkering in algemeen deel gemeentefonds in EUROS inclusief uitkeringsfactor	totaal	Gorinchem	Molenlanden	Vijfheerenlanden
bijstandsontvangers	12.045.231	5.501.223	1.983.420	4.560.588
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	933.869	355.895	242.009	335.965
huishoudens met een laag inkomen met drempel	4.860.355	1.697.387	1.243.202	1.919.766
loonkostensubsidie	1.318.522	505.944	406.289	406.289
	19.157.977	8.060.450	3.874.919	7.222.608
Verdeelsleutel	100,00%	42,07%	20,23%	37,70%

De verdeelsleutel tot en met de begroting 2022

bedragen per eenheid	Maatstaf cluster tot 2023 inkomen en participatie	totaal	Gorinchem	Molenlanden	Vijfheerenlanden
€ 7,67	inwoners	1.081.025	289.803	343.240	447.982
€ 191,54	huishoudens met laag inkomen (drempel)	2.031.090	779.568	431.157	820.366
€ 1.957,26	bijstandsontvangers	3.501.538	1.569.723	587.178	1.344.638
€ 1.957,15	loonkostensubsidie	487.330	185.929	150.701	150.701
€ 22,48	eenpersoonshuishoudens	414.396	150.211	102.486	161.699
€ 9,09	klantenpotentieel regionaal	393.397	260.738	13.035	119.624
€ 3,38	omgevingsadressendichtheid	199.910	102.137	23.227	74.546
		8.108.687	3.338.109	1.651.024	3.119.555
	Uitkeringsfactor	1,815	1,815	1,815	1,815
	Algemene uitkering inclusief uiktkeringsfactor	**14.717.267,32**	6.058.667	2.996.609	5.661.992
	Verdeelsleutel voor BEGROTING 2023 (gebaseerd op gegevens 2021)	**100,00%**	**41,17%**	**20,36%**	**38,47%**

Bijlage 2

De nieuwe tabel voor de gemeentelijke bijdragen 2023

Bijdragen gemeenten 2023	Gorinchem	Molen-landen	Vijfheeren-landen		
Onderdeel	**Bedrag**	**Bedrag**	**Bedrag**	**Totaal**	toelichting
61 Burget en samenleving					
Wet inburgering	€ 126.334	€ 145.051	€ 196.520	**€ 467.905**	DVO Wet inburgering najaar 2021 (wordt geevalueerd najaar 2022)
63 Inkomensverstrekking					
BUIG-budget inkomensvoorziening	13.429.339	5.229.482	10.879.969	**€ 29.538.790**	Voorlopig BUIG berekening 2022
BUIG budget loonkostensubsidie	€ 740.000	€ 800.000	€ 670.000	**€ 2.210.000**	Verwacht BUIG budget op basis van prognose uitgaven 2022
Minimabeleid	€ 2.460.000	€ 970.000	€ 2.290.000	**€ 5.720.000**	Op basis uitgaven 2021 + 10%
Bedrijfsvoering gewijzigd nav meicirc'22	€ 1.693.900	€ 814.300	€ 1.517.800	**€ 4.026.000**	Volgens nieuwe verdeelsleutel
64 Begeleide Participatie					
Integratie uitkering Sw gewijzigd nav meicirc	€ 6.968.770	€ 1.182.052	€ 3.285.763	**€ 11.436.584**	Septembercirculaire + verwachte correcties obv meicirculaire 2021; nacalculatie obv septemberirculaire 2021
WSW-gedeelte Vianen			€ -720.000	**€ -720.000**	Idem
Bedrijfsvoering gewijzigd nav meicirc'22	€ 805.000	€ 387.000	€ 721.400	**€ 1.913.400**	Volgens nieuwe verdeelsleutel
65 Participatie (re-integratie)					
Andere financiering WWB klassiek en vergoeding begeleiding doelgroepen	€ 1.151.348	€ 553.490	€ 1.031.671	**€ 2.736.510**	gewijzigd nav septembercirculaire 2021 (wordt bijgesteld op basis van septembercirculaire 2022)
Bedrijfsvoering gewijzigd nav meicirc'22	€ 1.588.800	€ 763.800	€ 1.423.600	**€ 3.776.200**	Volgens nieuwe verdeelsleutel
671 Schulddienstverlening					
Bedrijfsvoering gewijzigd nav meicirc'22	€ 1.000.800	€ 481.100	€ 896.800	**€ 2.378.700**	Volgens nieuwe verdeelsleutel
Totaal	**€ 29.964.291**	**€ 11.326.275**	**€ 22.193.524**	**€ 63.484.089**	
Overgangsregeling 2023 (herverdeeleffecte	109.672	-95.556	-14.116	**€ -**	
Totaal	**30.073.963**	**11.230.719**	**22.179.408**	**63.484.089**	**Conform ontwerp begroting 2023**
Gevolgen inflatiecorrectie 2022 en 2023	3,9%	3,9%	3,9%	3,9%	
Bedrijfsvoering inkomen	66.062	31.758	59.194	157.014	
Bedrijfsvoering begeleide participatie	31.395	15.093	28.135	74.623	
Bedrijfvoering participatie	61.963	29.788	55.520	147.272	
Bedrijfsvoering WWB Klassiek	44.903	21.586	40.235	106.724	
Bedrijfsvoering schulddienstverlening	39.031	18.763	34.975	92.769	
	243.354	**116.988**	**218.060**	**578.402**	
De bijdrage 2023 voor deze onderdelen:					
Bedrijfsvoering inkomen	€ 1.759.962	€ 846.058	€ 1.576.994	€ 4.183.014	
Bedrijfsvoering begeleide participatie	€ 836.395	€ 402.093	€ 749.535	€ 1.988.023	
Bedrijfvoering participatie	€ 1.650.763	€ 793.588	€ 1.479.120	€ 3.923.472	
Bedrijfsvoering WWB Klassiek	€ 1.196.251	€ 575.076	€ 1.071.907	€ 2.843.234	
Bedrijfsvoering schulddienstverlening	€ 1.039.831	€ 499.863	€ 931.775	€ 2.471.469	
	6.483.202	**3.116.678**	**5.809.331**	**15.409.211**	